

Der er overhovedet for mig ingen Tvivl om, at Sommeroversvømmelsen i Juni Maaned har gjort meget stor Skade ikke alene paa Holmslands Klit, men navnlig ogsaa paa den modsatte Side af Fjorden. Det Saltvand, som her i Vækstperioden trængte ind over Engene og paa Holmslands Klit tillige paa de dyrkede Marker, har virket som en Gift for Planterne, det taa-ler de ikke. Derimod har jeg ingen Tro paa, at de Vinteroversvømmelser, der tidligere har været, har i nævneværdig Grad gjort Skade. Det er her i Tinget udmalet, hvilken skadelig Virkning f. Eks. Novemberstormen i 1911 har haft, og vi har nu set, at de paagældende Beboere har faaet Erstatning for den Skade, som muligvis er sket derved. Det, der er blevet udbetalt i Erstatninger for Skaden ved Novemberstormen i 1911, andrager 76,479 Kr. 93 Ø. Men jeg er tilbøjelig til at tro, at den Skade, Vinteroversvømmelserne og Novemberstormen i 1911 gjorde, har været minimal. Forholdet er maaske endog det, at de Oversvømmelser, som kommer om Efteraaret og om Vinteren, i de fleste Tilfælde virker gavnligt.

At Skaden ved Novemberstormen i 1911 ikke har været saa stor, som man har udmalet os den, har man faaet et karakteristisk Eksempel paa ved de Oplysninger, der fremkom ved Finanslovsforslagets anden Behandling i en Skrivelse til Finansudvalget fra Kultusministeriet om, hvor store Engarealer der aarlig udlejes fra Præsteembedet i Nørre og Sønder Bork, og hvor stort et Udbytte disse Engarealer havde givet i Aarenes Løb. Disse Oplysninger findes i Betænkningen til Finanslovsforslaget Sp. 360—61. Det oplyses her, at der til dette Præsteembede hører 40 Tdr. Land, og at Afgrøden af disse udlejes aarlig. Præsteembedet har heraf haft en Indtægt i 1909 af 719 Kr. 50 Ø, i 1910: 786 Kr., i 1911: 587 Kr. 50 Ø. og i 1912: 709 Kr. Se, man maatte jo vente, at der i 1912 maatte blive et formindsket Udbytte paa Grund af den Skade, som Novemberstormen 1911 skulde have forarsaget, men Udbyttet var tværtimod i 1912 122 Kr. større end i 1911. Men uagtet Udbyttet i 1912 var den Sum større, faar Præsten alligevel en Skadeserstatning af 500 Kr. Hvis det er den Norm, efter hvilken Skadeserstatningerne er blevet udbetalt, tyder det paa, at Grundlaget har været meget løst.

Skaden som Helhed er langt den største paa den østlige, sydlige og nordlige Side af Fjorden, fordi her har man de

store Engarealer med Tusinder af Tønder Land. En Sammenligning mellem Engene mod Nord og mod Syd viser, at der paa de Enge, som Sommeroversvømmelserne har ramt, ingen Forskel var, Afgrøden var naturligvis begge Steder. Men uagtet Befolkningen mod Nord, Nordpartiet, som vi til daglig kalder dem, havde lidt stor Skade ved Sommeroversvømmelserne, var der dog blandt dem en sjælden Enstemmighed i Ønsket om, at Hvide Sande-Kanalen skulde bevares, blot der blev et sikret Udløb i passende Bredde, og der var ogsaa en sjælden Enstemmighed hos dem om, at hvis dette skete, vilde Engene, der tidligere har været Marskenge, men nu var forvandlede til Geestenge med daarlige Græsarter som Katskæg og Hvene, derved, at de jævnlige om Vinteren blev oversvømmet med Saltvand, atter bliver Marskenge ligesom de, vi har ved Nissum Fjord, og saa vilde Værdien af disse Tusinder af Tønder Land blive mangedoblet. Endelig hørte og saa vi Beviser paa, at de bag ved Engene liggende lave Marker, der tidligere var sure, nu var forvandlede til sundt og godt Agerland. I det hele fik vi paa Nordturen et stærkt Indtryk af, at der er store Interesser paa Spil, og at der her er uhyre store Arealer, som ved rationel Afvanding kan bringes i Kultur, og at dette netop kan ske ved et befæstet Udløb fra den aabne Fjord. I Haab om, at Udløbet maa bevares her, har man allerede foretaget forskellige Kulturarbejder, sigtende navnlig til at afvande Arealerne, Arbejder og Bekostning, som, hvis det gamle Forhold føres tilbage, er fuldstændig spildt.

Jeg har tidligere deltaget i disse Rejser, hvor man har gæstet de sydlige Egne af Ringkøbing Fjord, men jeg har ikke før i Sommer været paa den nordlige Side af Fjorden. Man kan nok i Forvejen danne sig et Begreb om Forholdene ved at se paa et Kort, og vi har jo nu paa vore Pladser faaet omdelt et Kort, som giver god Besked om Arealerne derovre. Allerede tidligere havde jeg efter Kortet dannet mig et efter min Mening ret godt Begreb om Forholdene derovre, men alligevel er det noget helt andet, naar man kommer paa de paagældende Egne. Jeg maa sige, at det Indtryk, jeg i Forvejen havde af, at der stod store Interesser paa Spil der Nord paa, blev paa den Tur, vi havde til de nordlige Egne, i betydelig Grad forstærket. Jeg vilde ønske, at flere Rigsdagsmænd havde været med baade paa den Tur og paa Turen mod Syd. Har man gjort Turen mod